

*SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY ORZEŁ BIAŁY*

Za rok zakończony 31 grudnia 2017

*sporządzone wg
Międzynarodowych
Standardów
Sprawozdawczości
Finansowej
Zatwierdzonych
do stosowania w UE*

9 kwietnia 2018 roku

Skonsolidowany Rachunek zysków i strat	4
Skonsolidowane Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowane Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skonsolidowane Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
skonsolidowane Zestawienie zmian w kapitale własnym	8
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Grupy	9
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	12
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	12
5.1. Profesjonalny osąd	12
5.2. Niepewność szacunków	13
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
6.1. Oświadczenie o zgodności	14
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	15
8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.....	15
9. Zmiana szacunków	19
10. Istotne zasady rachunkowości	19
10.1. Zasady konsolidacji.....	19
10.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	20
10.3. Połączenia jednostek	20
10.4. Wycena do wartości godziwej	21
10.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	21
10.6. Rzeczowe aktywa trwałe.....	22
10.7. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	23
10.8. Nieruchomości inwestycyjne	24
10.9. Wartości niematerialne	24
10.10. Leasing.....	26
10.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	26
10.12. Koszty finansowania zewnętrznego	27
10.13. Aktywa finansowe.....	27
10.14. Utrata wartości aktywów finansowych	28
10.15. Wbudowane instrumenty pochodne	29
10.16. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	30
10.17. Zapasy	30
10.18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	31
10.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	31
10.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	31
10.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31
10.22. Rezerwy	32
10.23. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	32
10.24. Przychody	32
10.25. Koszty	33
10.26. Podatki	34

10.27. Zysk netto na akcję	35
11. Segmenty operacyjne	36
12. Przychody i koszty	36
12.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług	36
12.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna)	36
12.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	37
12.4. Koszty według rodzajów	37
12.5. Koszty sprzedanych towarów i materiałów	37
12.6. Pozostałe przychody	37
12.7. Pozostałe koszty	38
12.8. Aktualizacja inwestycji w jednostkach stowarzyszonych oraz wartości firmy	38
12.9. Przychody finansowe	38
12.10. Koszty finansowe	38
13. Podatek dochodowy	39
13.1. Obciążenie podatkowe	39
13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	39
13.3. Odroczone podatek dochodowy	40
14. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	41
15. Zysk przypadający na jedną akcję	41
16. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	42
17. Rzeczowe aktywa trwałe	42
18. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	43
19. Nieruchomości inwestycyjne	43
19.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	44
20. Wartości niematerialne	44
21. Pozostałe aktywa	45
22. Świadczenia pracownicze	46
22.1. Świadczenia emerytalne	46
23. Zapasy	46
24. Krótkoterminowe należności oraz pozostałe aktywa niefinansowe	47
25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	48
26. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe	48
26.1. Kapitał podstawowy	48
26.2. Pozostałe kapitały rezerwowe	49
26.3. Niepodzielony zysk(strata) i ograniczenia w wypłacie dywidendy	50
27. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	50
28. Rezerwy	54
28.1. Stan rezerw	54
28.2. Zmiany stanu rezerw	54
29. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	56
29.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	56
29.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	57
29.3. Rozliczenia międzyokresowe	57
30. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowania sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	58
31. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia	58

31.1. Zobowiązania warunkowe	58
31.2. Zabezpieczenia.....	59
31.3. Sprawy sądowe	60
31.4. Rozliczenia podatkowe	60
32. Informacje o podmiotach powiązanych.....	60
32.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządów oraz członkom Rady Nadzorczych Grupy	61
33. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	61
34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	61
34.1. Ryzyko stopy procentowej.....	62
34.2. Ryzyko walutowe.....	62
34.3. Ryzyko cen towarów.....	63
34.4. Analiza wrażliwości	64
34.5. Ryzyko kredytowe	65
34.6. Ryzyko związane z płynnością	65
35. Instrumenty finansowe	66
35.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	66
35.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	67
35.3. Ryzyko stopy procentowej.....	69
35.4. Zabezpieczenia.....	70
36. Zarządzanie kapitałem.....	71
37. Struktura zatrudnienia	71
38. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	71

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	<i>Nota</i>	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	12.1-12.3	677 061	537 342
Koszt własny sprzedaży	12.4-12.5	(621 441)	(492 603)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		55 620	44 739
Koszty sprzedaży	12.4	(3 824)	(2 422)
Koszty ogólnego zarządu	12.4	(22 257)	(20 583)
Zysk/(strata) netto ze sprzedaży		29 539	21 734
Pozostałe przychody	12.6	16 918	17 028
Pozostałe koszty	12.7	(22 362)	(20 032)
Aktualizacja wartości firmy	12.8	-	(8 157)
Aktualizacja inwestycji w jednostkach stowarzyszonych	12.8	-	(872)
Przychody finansowe	12.9	838	387
Koszty finansowe	12.10	(3 602)	(3 537)
Zysk/(strata) brutto		21 331	6 551
Podatek dochodowy	13.1-13.3	(5 406)	(10 866)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		15 925	(4 315)
Działalność zaniechana			
Zysk/(strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej		15 925	(4 315)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		15 925	(4 315)
Przypadający/a na:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		15 925	(4 315)
Udziały nie dające kontroli		-	-
Zysk/(strata) na jedną akcję:	15		
– podstawowy z zysku za rok obrotowy		0,96	(0,26)
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		0,96	(0,26)
– rozwodniony z zysku za rok obrotowy		0,96	(0,26)
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		0,96	(0,26)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
<i>Nota</i>		
Zysk/(strata) netto za okres	15 925	(4 315)
Inne całkowite dochody		
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>		
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	9 159	(4912)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	13.3 (1 438)	971
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	7 721	(3 941)
<i>Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>		
Sprzedaż gruntów	(485)	(6)
Zyski/straty aktuarialne	(202)	11
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	13.3 130	(1)
Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(557)	4
Inne całkowite dochody netto	7 164	(3 937)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES	23 089	(8 252)
Przypadający na		
Akcjonariuszy jednostki dominującej	23 089	(8 252)
Udziały niekontrolujące	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Nota	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
AKTYWA			
Aktywa trwałe		139 148	148 494
Rzeczowe aktywa trwałe	17	137 556	139 391
Nieruchomości inwestycyjne	19	455	3 532
Wartości niematerialne	20	661	1 398
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	446	4 143
Należności		30	30
		<hr/>	<hr/>
Aktywa obrotowe		220 286	232 413
Zapasy	23	119 966	156 923
Krótkoterminowe należności i pozostałe aktywa niefinansowe	24	71 617	59 723
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25	27 564	15 767
Inne aktywa finansowe	21	1 139	-
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		1 506	47
SUMA AKTYWÓW		360 940	380 954
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
PASYWA			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		261 828	238 671
Kapitał podstawowy	26	7 160	7 160
Pozostałe kapitały rezerwowe	26	236 048	239 795
Zyski zatrzymane/niepokryte straty	26	18 620	(8 284)
Udziały nie dające kontroli		-	68
Kapitał własny ogółem		261 828	238 739
		<hr/>	<hr/>
Zobowiązania długoterminowe		38 682	39 592
Rezerwy	28	13 462	12 895
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	228	-
Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	27	6 368	8 261
Długoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	29	18 624	18 436
		<hr/>	<hr/>
Zobowiązania krótkoterminowe		60 430	102 623
Rezerwy	28	1 637	3 422
Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	27	3 959	41 053
Krótkoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	29	54 834	48 953
Inne zobowiązania finansowe	29	-	8 020
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	29	-	1 175
Zobowiązania razem		99 112	142 215
SUMA PASYWÓW		360 940	380 954
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	<i>Nota</i>	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Przepińwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		21 331	6 551
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja		39 009	(21 710)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		9 813	9 223
Koszty i przychody z tytułu odsetek		8	(83)
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej		2 493	1 746
Zmiana stanu rezerw		1 170	8 726
Zmiana stanu zapasów		(1 218)	(208)
Zmiana stanu należności i pozostałych aktywów niefinansowych		36 957	(73 569)
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych	30	(10 972)	18 338
Zapłacony podatek dochodowy		1 003	15 376
Inne korekty		(424)	(774)
		179	(485)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		60 340	(15 159)
Przepińwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpińwy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		2 186	460
Wpińwy ze sprzedaży aktywów finansowych		-	12
Wpińwy z tytułu odsetek		30	117
Splaty udzielonych pożyczek		-	-
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(8 579)	(7 094)
Wydatki netto na nabycie aktywów finansowych		-	-
Inne		6	8
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(6 357)	(6 497)
Przepińwy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpińwy z tytułu emisji akcji własnych			
Wydatki z tytułu dywidendy			
Wpińwy z kredytów i pożyczek		17 509	72 610
Splata kredytów i pożyczek		(56 666)	(49 716)
Zapłacone odsetki		(2 259)	(1 767)
Inne	30	(770)	(708)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(42 186)	20 419
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		11 797	(1 237)
Środki pieniężne na początek okresu		15 767	17 004
Środki pieniężne na koniec okresu		27 564	15 767

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	<i>Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>				<i>Udziały nie dające kontroli</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>	
	<i>Nota</i>	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Pozostałe kapitały rezerwowe</i>	<i>Zyski zatrzymane/ niepokryte straty</i>			<i>Razem</i>
Na dzień 1 stycznia 2017 roku		7 160	239 795	(8 284)	238 671	68	238 739
Zysk/(strata) netto za okres		-		15 925	15 925	-	15 925
Inne całkowite dochody netto za okres		-	7 164	-	7 164	-	7 164
Całkowity dochód za okres		-	7 164	15 925	23 089	-	23 089
Podział wyniku za poprzedni rok obrotowy	26.3	-	(10 910)	10 910	-	-	-
Inne		-	-	68	68	(68)	-
Na dzień 31 grudnia 2017 roku		7 160	236 048	18 620	261 828	-	261 828
Na dzień 1 stycznia 2016 roku		7 160	222 181	17 582	246 923	68	246 991
Zysk/(strata) netto za okres		-		(4 315)	(4 315)	-	(4 315)
Inne całkowite dochody netto za okres		-	(3 937)		(3 937)	-	(3 937)
Całkowity dochód za okres		-	(3 937)	(4 315)	(8 252)	-	(8 252)
Podział wyniku za poprzedni rok obrotowy		-	21 551	(21 551)	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2016 roku		7 160	239 795	(8 284)	238 671	68	238 739

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 72 stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały („Grupa”) składa się z Orzeł Biały S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Orzeł Biały obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku.

Orzeł Biały S.A. („jednostka dominująca”) jest spółką akcyjną z siedzibą w Piekarach Śląskich, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000099792 Spółce nadano numer statystyczny REGON 270647152.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Orzeł Biały S.A. oraz następujące spółki:

Spółki zależne objęte konsolidacją metodą pełną:

<i>Jednostka</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności</i>	<i>Podmiot dominujący</i>	<i>Procentowy udział Spółki w kapitale</i>	
				<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Pumech Sp. z o.o.	Bytom	Produkcja konstrukcji stalowych Usługi serwisowe i remontowe	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	98%
Centralna Pompownia „Bolko” Sp. z o.o.	Bytom	Działalność usługowa wspomagająca pozostałe górnictwo i wydobywanie	Pumech Sp.z o.o.	100%	100%
PPT EkoPark Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Restrukturyzacja lokalnego przemysłu Pozyskiwanie inwestorów	ORZEŁ BIAŁY S.A.	wyceniana metodą praw własności	wyceniana metodą praw własności
Orzeł Surowce Sp. z o.o.	Bytom	Skup i sprzedaż złomu zużytych akumulatorów	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	100%
Centrum Recyklingu Akumulatorów Sp. z o.o.	Warszawa	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	Orzeł Surowce Sp. z o.o.	100%	100%
Speedmar Sp. z o.o.	Poznań	Transport drogowy towarów	Orzeł Surowce Sp. z o.o.	100%	100%
IP Lead Sp. z o.o.	Wrocław	Zarządzanie spółką	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	100%
Helidor Sp. z o.o.	Wrocław	Promocja i zarządzanie markami oraz znakami towarowymi Grupy	ORZEŁ BIAŁY S.A.	0%	100%

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek. Szczegóły dotyczące zmian w inwestycjach Spółki przedstawia nota 21.

* W dniu 31.01.2017 r. Rada Nadzorcza Orzeł Biały S.A. na wniosek Zarządu Spółki z tego samego dnia, podjęła uchwałę w przedmiocie akceptacji zamierzeń Spółki w zakresie inkorporacji do Spółki Orzeł Biały S.A. jej spółki zależnej Helidor sp. z o.o., realizowanych przez nią zadań (funkcji), jej praw i obowiązków oraz składników jej majątku w tym majątkowych praw autorskich do znaku towarowego Orzeł Biały. Planowane połączenie Orzeł Biały S.A. i Helidor sp. z o.o. nastąpiło na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. (łączenie się przez przejęcie) przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej (Helidor sp. z o.o.) na spółkę przejmującą (Orzeł Biały S.A.), bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki, zgodnie z art. 515 § 1 k.s.h., oraz w trybie określonym w art. 516 § 6 k.s.h.

W dniu 01.02.2017 r. Zarządy Orzeł Biały S.A. oraz Helidor sp. z o.o. sporządziły, uzgodniły i podpisały plan połączenia spółek. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Orzeł Biały S.A. przyjęło uchwałę nr 3 z dnia 2.03.2017r. o połączeniu Spółki ze spółką Helidor sp. z o.o. (Spółka Przejmowana) oraz o wyrażeniu zgody na Plan Połączenia z dnia 1.02.2017 r., przyjęty przez Zarządy Spółki i Spółki Przejmowanej oraz wyrażeniu zgody na proponowaną w Planie połączenia zmianę statutu Spółki związaną z połączeniem. W dniu 31.03.2017 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, doszło do wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia Emitenta ze spółką Helidor sp. z o.o. Zgodnie z art. 494 § 1 ksh, z tym samym dniem Orzeł Biały S.A. wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Helidor sp. z o.o.

Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności:

<i>Jednostka</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności</i>	<i>Procentowy udział Grupy w kapitale</i>	
			<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
PPT EkoPark Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Restrukturyzacja lokalnego przemysłu Pozyskiwanie inwestorów	37,5%	37,5%

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę dominującą w podmiotach zależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi w kapitałach tych jednostek.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej:

Orzeł Biały S.A.

W dniu 31.01.2017 r. Rada Nadzorcza Orzeł Biały S.A. na wniosek Zarządu Spółki z tego samego dnia, podjęła uchwałę w przedmiocie akceptacji zamierzeń Spółki w zakresie inkorporacji do Spółki Orzeł Biały S.A. jej spółki zależnej Helidor sp. z o.o., realizowanych przez nią zadań (funkcji), jej praw i obowiązków oraz składników jej majątku w tym majątkowych praw autorskich do znaku towarowego Orzeł Biały. Planowane połączenie Orzeł Biały S.A. i Helidor sp. z o.o. nastąpiło na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. (łączenie się przez przejęcie) przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej (Helidor sp. z o.o.) na spółkę przejmującą (Orzeł Biały S.A.), bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki, zgodnie z art. 515 § 1 k.s.h., oraz w trybie określonym w art. 516 § 6 k.s.h.

W dniu 01.02.2017 r. Zarządy Orzeł Biały S.A. oraz Helidor sp. z o.o. sporządziły, uzgodniły i podpisały plan połączenia spółek.

W dniu 20.02.2017 r. Zarząd Spółki Orzeł Biały S.A. raportem bieżącym nr 13/2017 w związku z prowadzoną procedurą połączenia Emitenta ze spółką Helidor sp. z o.o. przekazał do publicznej wiadomości drugie zawiadomienie akcjonariuszy o zamiarze połączenia.

W dniu 2.03.2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Orzeł Biały S.A. przyjęło uchwałę nr 3 z dnia 2.03.2017 r. o połączeniu Spółki ze spółką Helidor sp. z o.o. (Spółka Przejmowana) oraz o wyrażeniu zgody na Plan

Połączenia z dnia 1.02.2017 r., przyjęty przez Zarządy Spółki i Spółki Przejmowanej oraz wyrażeniu zgody na proponowaną w Planie połączenia zmianę statutu Spółki związaną z połączeniem.

W dniu 31.03.2017 r. postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, wpisano w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenie Emitenta ze spółką Helidor sp. z o.o.

Orzeł Surowce sp. z o.o.

W dniu 23.01.2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Orzeł Surowce sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu, podjęło decyzję o likwidacji organu tj. Rady Nadzorczej Spółki. W związku z powyższym Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Orzeł Surowce sp. z o.o. uchwałą numer 1 dostosowało treść aktu założycielskiego (Umowa Spółki) do wyżej opisanej zmiany. Zmiana Umowy Spółki w ww. zakresie została zarejestrowana przez Sąd Rejestrowy postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy w dniu 03.03.2017 r.

Po okresie sprawozdawczym w dniu 18.01.2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o., uchwałą nr 1 podwyższyło bez zmiany umowy spółki kapitał zakładowy Spółki z kwoty 9 300 tys. zł do kwoty 9 400 tys. zł. to jest o kwotę 100 tys. zł. Podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło poprzez ustanowienie 200 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy, o łącznej wartości nominalnej 100 tys. zł. Wszystkie nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki zostały pokryte wkładem pieniężnym w łącznej wysokości 2 300 tys. zł. i objęte zostały przez dotychczasowego jedynego Wspólnika Spółki. Wartość wkładu pieniężnego przewyższająca wartość nominalną objętych udziałów, tj. kwota nadwyżki w wysokości 2 200 tys. zł została przekazana na kapitał zapasowy. Orzeł Biały” S.A. po podwyższeniu posiada łącznie w kapitale zakładowym Spółki 18 800 udziałów co stanowi 100% w kapitale zakładowym Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. W dniu 30.03.2018r. postanowieniem Sądu Rejestrowego Katowice-Wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy KRS, zarejestrowano ww. podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o.

Pumech sp. z o.o.

W dniu 31.03.2017 r., Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Pumech sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu, podjęło decyzję o likwidacji organu tj. Rady Nadzorczej Spółki. W związku z powyższym Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Pumech sp. z o.o. uchwałą numer 12 dostosowało treść aktu założycielskiego (Umowa Spółki) do wyżej opisanej zmiany. Dodatkowo Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Pumech sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu podjęło uchwałę nr 7/2017 o umorzeniu udziałów Spółki. W dniu 09.05.2017r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy KRS zarejestrował ww. zmiany.

Dodatkowo, w konsekwencji realizowanej strategii Spółki dominującej polegającej na koncentracji na jej podstawowej działalności, w okresie sprawozdawczym, Spółka Pumech sp. z o.o. dokonywała rozeznania i podejmowała działania, mające na celu przekazanie do innego podmiotu, realizowanych przez jej Spółkę zależną CP Bolko sp. z o.o. funkcji polegających na prowadzeniu prac odwadniających w wyrobiskach po zlikwidowanych kopalniach rud cynku i ołowiu w rejonie tzw. „Niecki Bytomskiej” wraz z oczyszczaniem i zrzutem wód. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania temat pozostaje w fazie rozpoczynawczej i nie miały miejsca konkretne ustalenia w tym zakresie.

Helidor sp. z o.o.

W dniu 31.01.2017 r. nastąpiło podpisanie planu połączenia spółek Orzeł Biały S.A. oraz Helidor sp. z o.o. W dniu 31.03.2017 r. w związku z przeprowadzoną procedurą na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, doszło do wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia Emitenta ze spółką Helidor sp. z o.o. Informację o wpisaniu połączenia do KRS Emitent poinformował raportem bieżącym numer 19/2017 z dnia 31.03.2017 r. W związku z powyższym zgodnie z art. 493 § 1 ksh spółka Helidor Sp. z o.o. została rozwiązana bez przeprowadzenia likwidacji i wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.

Informacja dotycząca procedury połączenia spółki Helidor sp. z o.o. z Emitentem została podana powyżej w niniejszym punkcie przy opisie dotyczącym Emitenta.

Speedmar sp. z o.o.

W dniu 23.02.2017 r. Sąd Rejestrowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS, dokonał rejestracji podwyższenia uchwałą numer 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Speedmar sp. z o.o. kapitału zakładowego. Kapitał zakładowy Spółki został podwyższony bez zmiany umowy spółki z kwoty 50 tys. zł do kwoty 137 tys. zł to jest o kwotę 87 tys. zł poprzez ustanowienie 174 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Wszystkie nowoutworzone udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym w łącznej wysokości 1 737 tys. zł. Wartość wkładu pieniężnego przewyższająca wartość nominalną obejmowanych udziałów, tj. kwota nadwyżki w wysokości 1 650 tys. zł została przekazana na kapitał zapasowy. W wyniku podwyższenia Orzeł Surowce sp. z o.o. objął 174 udziały i posiada obecnie łącznie 274 udziały co stanowi 100% w kapitale zakładowym Spółki.

Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o.

W II połowie 2017 r. działalność operacyjna spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o., polegająca na pozyskiwaniu złomu akumulatorowego na rzecz Emitenta była ograniczona, a bieżące czynności Spółki koncentrowały się na wyjaśnianiu okoliczności związanych z prawdopodobnym działaniem na jej szkodę, których celem było umożliwienie podjęcia działań zmierzających do naprawienia wyrządzonych jej szkód i w konsekwencji umożliwienie przywrócenia dotychczasowych funkcji. W związku z powyższym podejmowane są wszelkie uzasadnione kroki prawne i faktyczne, w celu ochrony interesów Spółki i naprawienia wyrządzonej jej szkody.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym oraz do dnia publikacji niniejszego sprawozdania według wiedzy Spółki nie wystąpiły wydarzenia (inne niż opisano w notcie 38) w zakresie zmian organizacji Grupy Kapitałowej Emitenta, w tym w wyniku połączenia jednostek, uzyskania lub utraty kontroli nad jednostkami zależnymi oraz zaniechania działalności.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd jednostki dominującej pracował w składzie:

Michael Rohde Pedersen – Prezes Zarządu

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 9 kwietnia 2018 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

Waluta funkcjonalna

MSSF nakłada na jednostki obowiązek oceny waluty funkcjonalnej. MSR 21 określa, iż waluta funkcjonalna to waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa jednostka. W związku z tym Zarząd jednostki dominującej dokonał oceny waluty funkcjonalnej. Przy ustalaniu waluty funkcjonalnej Zarząd jednostki dominującej przeanalizował walutę, która wywiera główny wpływ na ceny sprzedaży towarów i usług

oraz na koszty operacyjne (robocizny i materiałów oraz na pozostałe koszty związane z dostarczaniem towarów lub świadczeniem usług) Grupy.

Ponad 48% przychodów Grupy dotyczy sprzedaży w EUR, 51% w PLN natomiast 1% w USD. Grupa posiada znaczące salda należności handlowych w walucie. Jednocześnie koszty operacyjne (w tym koszty zużycia materiałów, wynagrodzeń, usług obcych, podatków) ponoszone są w polskich złotych. Również zaciągnięte przez Grupę kredyty i pożyczki wyrażone są w polskich złotych.

W ocenie Zarządu walutą funkcjonalną Grupy jest polski złoty.

Walutą funkcjonalną pozostałych spółek zależnych objętych konsolidacją jest złoty polski.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów

Grupa na podstawie MSR 36.9 nie przeprowadziła testów na utratę wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych, gdyż nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, iż mogła wystąpić utrata wartości aktywów trwałych. Natomiast przeprowadzono testy dla należności i zapasów oraz dokonano odpisów aktualizujących należności i zapasy.

Odpisy aktualizujące wartość należności, zapasów i aktywów finansowych

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością.

Odpisu z tytułu utraty wartości zapasów dokonuje się jeśli w wyniku porównania wartości historycznych z wartościami aktualnymi na dzień bilansowy (cena sprzedaży możliwa do uzyskania) jednostka stwierdza, że posiadane zapasy utraciły swoją wartość. Zarząd dokonując szacunków wartości netto możliwej do uzyskania opiera się na najbardziej wiarygodnych dowodach, dostępnych w czasie ich sporządzania, co do przewidywanej kwoty, możliwej do zrealizowania z tytułu sprzedaży zapasów.

Odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dokonuje na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych mające miejsce po początkowym ujęciu tego składnika aktywów.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane przez niezależnego aktuarium za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 24.2.

Wycena pozostałych rezerw tj. na koszty premii dla pracowników, koszty urlopów oraz pozostałe koszty opiera się na szacunkach Zarządu.

Rezerwa na rekultywację

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk odpadów przemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego ze względu na obowiązek prawny wynikający ze stosownych ustaw. Wartość rezerwy na dzień 31.12.2017r. została oszacowana na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Na koniec każdego okresu Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, wyceny pochodnych instrumentów finansowych i wydzielenia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, gdy ich wartość godziwa jest niższa od wartości bilansowej. Należności i zobowiązania początkowo ujmowane są w wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania nie różnią się od MSSF UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanyymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN, które są również walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej. Grupa stosuje metodę konsolidacji bezpośredniej i wybrała sposób rozliczania zysków lub strat z przeliczenia, który jest zgodny z tą metodą.

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2017 roku:

- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji: Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. i wprowadza obowiązek ujawnienia uzgodnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej. Nota nr 27.

Zastosowanie tej zmiany nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat. Zmiana wyjaśnia wymogi dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat związanych z instrumentami dłużnymi. Jednostka jest zobligowana ująć aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat, w sytuacji gdy są one rezultatem dyskontowania przepływów pieniężnych związanych z instrumentem dłużnym z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej; także wówczas, gdy zamierza utrzymywać dane instrumenty dłużne do terminu wymagalności, a w momencie otrzymania kwoty nominalnej nie będzie obowiązku zapłaty podatków. Korzyści ekonomiczne odzwierciedlone w aktywie z tytułu podatku odroczonego wynikają z możliwości uzyskania przez posiadacza ww. instrumentów przyszłych zysków (odwracając efekt dyskontowania) bez konieczności zapłaty podatków.

Zastosowanie tej zmiany nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Roczne zmiany do MSSF 2014 – 2016 Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. „Roczne zmiany MSSF 2014-2016”, które zmieniają m.in. MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”. Poprawki zawierają wyjaśnienia dotyczące zakresu ujawnień i obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. j.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa przeprowadziła ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych. Ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji po okresie, kiedy Grupa zastosowała MSSF 9 po raz pierwszy.

Prawdopodobny jest wpływ nowego MSSF w obszarze rachunkowości zabezpieczeń oraz tworzenia odpisów na należności na bazie oczekiwanych strat kredytowych, jednak nie oczekuje się, żeby wartość odpisów uległa znaczącej zmianie.

Po przeanalizowaniu aktywów finansowych pod kątem ich klasyfikacji zgodnie z wymogami MSSF 9 Grupa jest zdania, iż część aktywów ujmowanych obecnie jako pożyczki i należności (w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz środki pieniężne) będzie nadal wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Grupa przeanalizowała także zasadność wyodrębnienia innego modelu biznesowego w odniesieniu do należności podlegających umowom faktoringu (podział należności zaprezentowano w nocie 24). Zdaniem Grupy wyodrębnienie tych należności będzie skutkowało koniecznością wyceny tych należności do wartości godziwej przez wynik finansowy, jednak ze względu na krótki okres finansowania potencjalna zmiana w tym zakresie nie powinna mieć istotnego wpływu na wycenę tych w momencie pierwszego zastosowania MSSF 9.

Grupa nie przewiduje również, aby wejście w życie standardu MSSF 9 miało istotny wpływ na stosowaną rachunkowość zabezpieczeń i wycenę zobowiązań.

Grupa planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa dokonała analizy największych umów z klientami w celu identyfikacji tych, których zapisy potencjalnie mogłyby mieć wpływ na moment rozpoznania przychodów oraz ich wysokość w danym okresie sprawozdawczym, w szczególności : umów sprzedaży ołowiu i stopów, umów sprzedaży polipropylenu. W kontraktach tych wykorzystuje się międzynarodowe reguły handlu (Incoterms).

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że zawarte istotne umowy sprzedaży nie zawierają zapisów, które mogłyby skutkować innym ujęciem księgowym przychodów ze sprzedaży niż stosowanym dotychczas. W ramach zawartych istotnych kontraktów sprzedaży nie występują elementy użyczenia, dzierżawy czy leasingu, Grupa nie przekazuje również praw materialnych, nie dostarcza licencji lub usług mających charakter podobny do licencji, nie przekazuje darmowych produktów lub usług. Grupa nie posiada istotnych umów wieloelementowych. Dokonana przez Grupę ocena sugeruje, że MSSF 15 nie będzie miał istotnego wpływu zarówno na moment, jak i wielkość rozpoznawanych przychodów. Grupa stosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.

- **Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** Objąśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zostały opublikowane 12 kwietnia 2016 r. i mają zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzanych po 1 stycznia 2018 r.

Grupa stosuje Objąśnienia do MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.

- **MSSF 16: „Leasing”** został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszelkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz

zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe

Analiza standardu nie została jeszcze zakończona, ale jego zastosowanie nie powinno mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy. Grupa zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku.

- Zmiany do MSSF 17: umowy ubezpieczeniowe został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r. lub po tej dacie.
Nowy MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi. Standard nie dotyczy Grupy.
- Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach Zmiana do MSSF 2 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.
- Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.
- Roczne zmiany do MSSF 2014 – 2016 Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. „Roczne zmiany MSSF 2014-2016”, które zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”.
Grupa zastosowała powyższe zmiany od 1 stycznia 2017 r. (dotyczy zmian do MSSF 12)/oraz od 1 stycznia 2018 r. zastosuje zmiany dotyczące MSSF 1 oraz MSR 28.
- Zmiany do MSR 40: reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Grupa zastosuje powyższe zmiany po ich zatwierdzeniu.
Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską
- Zmiany do MSR 28: Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9. Dodatkowo, Rada opublikowała również przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.
Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską
- KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Grupa zastosuje powyższe zmiany po ich zatwierdzeniu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską

- KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską

- Roczne zmiany do MSSF 2015-2017: Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 r. "Roczne zmiany MSSF 2015-2017", które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską

- MSR 19 Świadczenia pracownicze: Zmiany do MSR 19 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe: Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Grupa nie zakończyła jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia powyższych standardów oraz interpretacji (z wyjątkiem standardów obowiązujących od 01.01.2018r) na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych. Prace zostaną ukończone w 2018r.

9. Zmiana szacunków

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych.

Grupa w grudniu 2017 roku dokonała weryfikacji przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego. Przeprowadzona weryfikacja wykazała, iż wystąpiły przesłanki do zmiany dotychczasowych stawek amortyzacyjnych. Zmiany będą miały zastosowanie od 2018r i nie wpłyną istotnie na wyniki Grupy.

10. Istotne zasady rachunkowości

10.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Orzeł Biały S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Grupa weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Grupa posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

10.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą wspólnemu nadzorowi.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

10.3. Połączenia jednostek

Połączenie jednostek gospodarczych pozostających pod wspólną kontrolą Problematykę przejęć i połączeń jednostek gospodarczych zasadniczo reguluje standard MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”. Jednakże standard ten wyłącza ze swojego zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10-12. Dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą Grupa zdecydowała się stosować metodę opartą na wartościach historycznych. Metoda oparta na wartościach historycznych, w wariantie zastosowanym przez Grupę, polega na sumowaniu wartości pozycji pochodzących ze sprawozdań z sytuacji finansowej, a także przychodów i kosztów oraz zysków i strat łączących się podmiotów od dnia połączenia.

10.4. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Niezależni rzeczoznawcy w sytuacji planów związanych ze sprzedażą aktywów są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości.

10.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Pozycje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność tj. w walucie funkcjonalnej. Sprawozdania finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji Grupy.

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się na dzień ich zawarcia odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w przypadku sprzedaży lub kupna walut,
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez NBP z dnia poprzedzającego ten dzień w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie faktycznego kursu,
- w przypadku pozostałych operacji po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień zawarcia transakcji, chyba, że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs. Kursem obowiązującym na dzień zawarcia transakcji jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym zawarcie transakcji.

Na dzień bilansowy wycenione zostały wyrażone w walutach obcych:

- składniki aktywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień,
- składniki pasywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.

Różnice kursowe, dotyczące pozostałych aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240

10.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.: nieruchomości, tj. grunty własne, budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej, maszyny, urządzenia, specjalistyczne części zamienne, środki transportu i inne ruchome środki trwałe, ulepszenia w obcych środkach trwałych, środki trwałe w budowie.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia.

Cenę nabycia/koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia lub wytworzenie środka trwałego, uwzględnia się również wynik na sprzedaży wyrobów w ramach próbnej produkcji (MSR 16 pkt. 17.e).

Na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej Grupa zastosowała wycenę rzeczowych aktywów trwałych w wartości godziwej i stosuje tę wartość godziwą jako zakładany koszt ustalony na dzień przejścia, zgodnie z paragrafem 16 MSSF 1.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania w Spółce danego środka trwałego.

Przyjęto okresy użytkowania środków trwałych w następujących przedziałach:

Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 2-55 lat,

Maszyny i urządzenia: 1-35 lat,

Środki transportu: 2-10 lat,

Inne – 2-18 lat.

Okres użytkowania ustalany jest indywidualnie dla poszczególnych składników środków trwałych.

Powyższe okresy użytkowania dotyczą nowych i używanych środków trwałych. Jeżeli do użytkowania jest wprowadzony używany środek trwały, wówczas stawki amortyzacji ustalane są indywidualnie, odpowiednio do przewidywanego okresu użytkowania danego środka trwałego. Indywidualny okres użytkowania stosowany jest również dla amortyzacji specjalistycznych maszyn i urządzeń. Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa.

W użytkowanych w Spółce środkach trwałych nie stwierdzono istotnych części składowych środków trwałych (komponentów), których okres użytkowania znacząco różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego.

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej i okresie użytkowania powyżej 1 roku. Pozostałe części zamienne wykazuje się, jako zapasy i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jak zmianę szacunków.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się wpływu dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych ustala się, jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) i wartością bilansową tych środków trwałych i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Test na utratę wartości przeprowadza się i ujmuje ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

10.7. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 wykazywane są w odrębnej pozycji i wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości bilansowej w zależności, która z nich jest niższa.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako

przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSR 39, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

10.8. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości (grunty, budynki), które Grupa traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez Grupę

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje wg ceny nabycia.

Po początkowym ujęciu, nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały, z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczony.

Nieruchomości inwestycyjne usuwane są z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski i straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty do celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

10.9. Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej. W szczególności do wartości niematerialnych zalicza się nabyte oprogramowanie komputerowe, nabyte prawa majątkowe, autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych.

Na dzień początkowego ujęcia wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową przez okres przewidywanego użytkowania

Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik wartości niematerialnych jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji wartości niematerialnych zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy składnik wartości niematerialnych zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej.

Dla posiadanych przez Grupę składników wartości niematerialnych przyjęto, iż wartość końcowa jest równa zero.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmują się jako zmianę szacunków.

Wszelkie koszty finansowania zewnętrznego poniesione na dostosowywany składnik wartości niematerialnych ujmują się w cenie nabycia.

Wartości niematerialne testuje się na utratę wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

Składnik wartości niematerialnych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu składnika wartości niematerialnych ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) wartością bilansową tych wartości niematerialnych oraz ujmują w rachunku zysków i strat.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

10.9.1 Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

10.10. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Jeżeli warunki wynikające z umowy leasingowej spełniają kryteria – każde z osobna lub łącznie – określone w MSR nr 17, umowę taką klasyfikuje się jako leasing finansowy.

Wartość początkowa przedmiotu leasingu finansowego ustalana jest jako niższa z dwóch wartości:

- wartości rynkowej przedmiotu leasingu wynikającej na ogół z umowy,
- wartości bieżącej opłat leasingowych - z uwzględnieniem opłaty wstępnej i gwarantowanej opłaty końcowej,
- ustalonej za pomocą stopy procentowej leasingu lub krańcowej stopy procentowej, jednak w przypadku braku istotnych różnic wg wartości rynkowej wynikającej z umowy.

Wartość początkową przedmiotu leasingu zwiększają poniesione bezpośrednie koszty takie jak: koszty zawarcia umowy, montaż, fundamenty i inne koszty przystosowania tego przedmiotu do korzystania.

Przedmiot umowy leasingu wykazywany jest w księgach rachunkowych jako składnik aktywów trwałych podlegających amortyzacji, a drugostronnie jako zobowiązanie wobec leasingodawcy.

Zobowiązanie to jest powiększane o część odsetkową.

Opłaty leasingowe netto rozdzielane są na część kapitałową i część odsetkową. Jeśli podział ten jest dokonany przez leasingodawcę i wynika z załącznika do umowy, przyjmuje się dane z umowy.

Część odsetkowa stanowi koszt finansowy, część kapitałowa stanowiąca wartość przedmiotu leasingu, wpływa na zmniejszenie salda zobowiązania.

Jeśli umowa leasingu zapewnia przeniesienie własności przedmiotu leasingu, to przyjmuje się okres ekonomicznego użytkowania tego przedmiotu na zasadach ogólnych i dokonuje odpisów amortyzacyjnych jak dla własnych aktywów. Przy braku pewności, że Grupa uzyska tytuł własności na koniec okresu leasingu, przedmiot umowy leasingu amortyzuje się w okresie wynikającym z umowy leasingowej.

10.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana

wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

10.12. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego.

10.13. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że

gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 0).

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo której wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonej ujemnej się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujemnej się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

10.14. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

10.14.1 Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu

nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

10.14.2 Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

10.14.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

10.15. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

10.16. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Grupa stosuje politykę zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej lub zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

W kontekście ogólnej strategii zarządzania ryzykiem Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń w odniesieniu do tych pozycji bilansu, które są narażone na ryzyko niekorzystnych zmian notowań na Londyńskiej Giełdzie Metali (London Metal Exchange –LME) oraz zmian kursów walut.

Głównym celem zawierania kontraktów zabezpieczających (transakcji opcyjnych, forward, futures) jest zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych przed ryzykiem kursowym oraz ryzykiem zmian notowań cen ołowiu wynikającym z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej.

Instrumenty pochodne wykazywane są w bilansie jako inne aktywa finansowe lub zobowiązania krótkoterminowe i wyceniane są w wartości godziwej.

Wycena kontraktów jest oparta o notowania cen ołowiu na LME i kursie USD ogłaszanych przez NBP.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, które spełnia w ciągu okresu obrotowego warunki rachunkowości zabezpieczeń jest rozliczane w następujący sposób:

- Część zysku lub straty uzyskanej w wyniku aktualizacji wyceny instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej, którą uznano za skuteczne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”
- Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne wycenia się w wartości godziwej, jaka mogłaby zostać uzyskana gdyby transakcja na dzień bilansowy została całkowicie rozliczona z tym, że wartość transakcji prezentowana jest w bilansie per saldo. Część efektywna zabezpieczenia odnoszona jest na kapitał z aktualizacji wyceny.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego powstałe w wyniku jego rozliczenia odnoszone są jako przychody w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

10.17. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

- Materiały - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”,
- Produkty gotowe i produkty w toku - koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,
- Towary - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

10.18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności i zobowiązania początkowo ujmowane są w wartości godziwej. Wartość księgową tych należności odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością. Odpis na należności z tytułu dostaw i usług tworzy się w ciężar pozostałych kosztów w rachunku zysków i strat. Odpis na udzielone pożyczki tworzy się w ciężar kosztów finansowych.

Wszelkie przekazane zaliczki, jak: na poczet przyszłych dostaw towarów i usług, na środki trwałe w budowie, na objęcie udziałów i akcji, nabycie wartości niematerialnych i inne ujmuje się w pozostałych należnościach.

Zasady wyceny innych należności stanowiących aktywa finansowe zostały przedstawione w punkcie „Aktywa finansowe”.

Należności nie stanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Z punktu widzenia terminu wymagalności należności kwalifikowane są jako długoterminowe lub krótkoterminowe. Należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów długoterminowych.

10.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, natomiast depozyty bankowe wraz z naliczonymi odsetkami.

10.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

10.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Grupy, którego wypełnienie według oczekiwań, spowoduje wypływ z jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do zobowiązań Grupa zalicza:

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- zobowiązania z tytułu ceł, podatków, ubezpieczeń i innych tytułów publicznoprawnych,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń,
- pozostałe zobowiązania.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w bilansie w wartości nominalnej. Wartość księgową tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych nie dyskontuje się.

Zobowiązania wobec Banku z tytułu factoringu prezentowane są w bilansie jako zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek i wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty. Odsetki i prowizje naliczane i pobierane są w momencie przekazania faktury do factoringu i obciążają bieżący wynik Grupy.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z terminem płatności powyżej 12 miesięcy prezentowane są w części długoterminowej.

10.22. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk odpadów przemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego ze względu na obowiązek prawny wynikający ze stosownych ustaw, w wysokości kosztów niezbędnych do poniesienia celem realizacji obowiązku. Na koniec każdego okresu Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy.

Zyski i straty wynikające z aktualizacji powyższych rezerw rozpoznawane są w pozostałych przychodach lub kosztach.

10.23. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w zysku lub stracie.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

10.24. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o

podatek od towarów i usług (VAT) i oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

10.24.1 Sprzedaż produktów, towarów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

10.24.2 Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się wtedy, gdy kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny, istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób, koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

10.24.3 Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

10.24.4 Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

10.24.5 Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

10.24.6 Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu pokrywać. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

10.25. Koszty

Koszty sprzedanych produktów i usług ujmowane są współmiernie do przychodów ze sprzedaży i obejmują wartość sprzedanych produktów (usług) i innych składników wycenionych po koszcie wytworzenia lub w cenie nabycia.

Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

Koszty bezpośrednio obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu postaci i miejsca, w jakich znajduje się w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uważa się przeciętną, zgodną z oczekiwaniami w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowanych remontów.

Do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów:

- będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- ogólnego zarządu,
- kosztów sprzedaży produktów.

10.26. Podatki

10.26.1 Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

10.26.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

10.26.3 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

10.27. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

11. Segmenty operacyjne

Grupa działa w jednym głównym segmencie sprawozdawczym obejmującym produkcję oraz sprzedaż ołowiu i stopów ołowiu. Segment ten stanowi strategiczny przedmiot działalności, pozostała działalność nie jest znacząca. Jeden segment identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych.

Z uwagi na te uwarunkowania Grupa nie objęła obowiązkiem sprawozdawczym odrębnych segmentów działalności.

12. Przychody i koszty

12.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
- sprzedaż produktów	678 991	539 735
- sprzedaż usług	12 092	12 048
- rozliczenie transakcji zabezpieczających	(15 402)	(17 116)
	<u>675 681</u>	<u>534 667</u>

12.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
a) kraj	426 020	371 976
- sprzedaż produktów	417 684	363 217
- sprzedaż usług	8 336	8 759
b) eksport	265 063	179 807
- sprzedaż produktów	261 307	176 518
- sprzedaż usług	3 756	3 289
c) rozliczenie transakcji zabezpieczających	(15 402)	(17 116)
	<u>675 681</u>	<u>534 667</u>

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10 % przychodów ze sprzedaży Grupy:

- Johnson Controls Recycling GmbH - udział w sprzedaży 33,6%
- EH Europe GmbH 26,2%
- EXIDE Technologies S.A- udział w sprzedaży 20,4%

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10% przychodów ze sprzedaży Grupy nie są powiązani z jednostką dominującą oraz z żadną ze spółek Grupy Kapitałowej Orzeł Biały S.A.

12.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
- sprzedaż towarów	248	2 278
- sprzedaż materiałów	1 132	397
	<u>1 380</u>	<u>2 675</u>

12.4. Koszty według rodzajów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Amortyzacja	9 813	9 223
Zużycie materiałów i energii	582 009	462 505
Usługi obce	15 793	22 711
Podatki i opłaty	2 665	3 310
Koszty świadczeń pracowniczych	39 477	38 581
Pozostałe koszty rodzajowe	1 578	1 795
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	651 335	538 125
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	620 411	491 282
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	3 824	2 422
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	22 257	20 583
Zmiana stanu produktów, rozliczeń międzyokresowych oraz pozostałe koszty	4 843	23 838

12.5. Koszty sprzedanych towarów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Wartość sprzedanych towarów	-	904
Wartość sprzedanych materiałów	1 030	417
	<u>1 030</u>	<u>1 321</u>

12.6. Pozostałe przychody

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Dotacje	14 948	14 126
- finansowanie działań CP Bolko Sp. z o.o.	14 113	13 579
- pozostałe	835	547
Rozwiązanie odpisu na należności	35	130
Rozwiązanie pozostałych rezerw i odpisów	197	1 290
Otrzymane odszkodowania i bonusy	225	176
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	545	435
Odzyskane należności spisane	-	85
Złom z likwidacji aktywów trwałych	-	166
Inne	968	620
	<u>16 918</u>	<u>17 028</u>

12.7. Pozostałe koszty

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Utworzenie rezerwy na pozostałe zobowiązania	704	234
Utworzenie odpisu na należności	1 167	2 101
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-	56
Koszty likwidacji środków trwałych	1 079	626
Ujemne różnice wagowe	-	114
Koszty utrzymania terenów i budynków w Bytomiu	2 686	1 741
Koszty utrzymania terenów niedzierżawionych	680	641
Koszty działalności dotowanej - CP Bolko Sp. z o.o.	14 113	13 579
Wydatki związane z wezwaniem do skupu akcji	507	-
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej*	1 079	-
Inne	347	940
	<u>22 362</u>	<u>20 032</u>

*szczegóły dotyczące wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej zostały przedstawione w nocie 19.1

12.8. Aktualizacja inwestycji w jednostkach stowarzyszonych oraz wartości firmy

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Aktualizacja inwestycji w jednostce stowarzyszonej	-	(872)
Odpis wartości firmy	-	(8 157)
	<u>-</u>	<u>(9 029)</u>

12.9. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Przychody z tytułu odsetek bankowych	5	22
Pozostałe odsetki	1	49
Dodatnie różnice kursowe	832	316
	<u>838</u>	<u>387</u>

12.10. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Odsetki od kredytów bankowych	1 514	1342
Odsetki od pożyczek	143	382
Odsetki od innych zobowiązań	634	41
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	62	63
Prowizje bankowe	971	475
Prowizje i koszty faktoringu	220	154
Ujemne różnice kursowe	32	27
Dyskonto zobowiązań z tytułu nabycia udziałów	-	980
Inne	26	75
	<u>3 602</u>	<u>3 539</u>

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	2 855	1 998
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	2 551	8 868
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat/ zysku/(stracie)	5 406	10 866
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	1 308	(970)
	1 308	(970)

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku(straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

	%	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	%	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Zysk (strata) brutto		21 331		6 551
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2016 19%)	19%	4 053	19%	1 245
Zmiana szacunku aktywa na podatek odroczony		257		6 129
Wpływ aktualizacji inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wartości firmy		-		1 716
Wpływ pozostałych przychodów zwolnionych i kosztów niepodatkowych		1 096		1 776
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	26%	5 406	16%	10 866

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

13.3. Odroczone podatki dochodowe

Odroczone podatki dochodowe wynika z następujących pozycji:

	<i>Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	4 443	3 122	1 321	645
Nieruchomości inwestycyjne	63	353	(290)	(46)
Kontrakty terminowe	216	-	216	-
Dyskonto udziałów	-	-	-	(209)
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	404	496	(92)	(1)
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	1	1	-	1
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	-	-	-	-
Pozostałe	-	110	(110)	(33)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 127	4 082	1 045	357
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe				
Rezerwy	3 288	3 008	280	(185)
kontrakty terminowe	-	1 709	(1 709)	1 118
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	78	-	78	(16)
Strata podatkowa	114	1 473	(1 359)	(3 218)
Należności handlowe	683	334	349	(23)
Świadczenia na rzecz pracowników	408	180	228	(38)
Naliczone odsetki i prowizje	3	176	(173)	55
Zapasy	663	853	(190)	321
Wartość podatkowa znaku towarowego	-	257	(257)	(5 472)
Pozostałe	108	235	(127)	(83)
Połączenie Ekobat / Helidor	-	-	66	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5 345	8 225	(2 814)	(7 541)
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku	218	4 143	-	-
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku	-	-	-	-
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			(3 859)	(7 898)
- obciążenie podatkowe wykazane w rachunku			(2 551)	8 868
- obciążenie podatkowe wykazane w innych			(1 308)	(970)
W tym wg szacunków Grupy:				
- podlegające rozliczeniu do 12 miesięcy	1 840	3 956		
- podlegające rozliczeniu po okresie 12-mcy	(1 622)	187		

14. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej. Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi -23 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku odpowiednio -27 tysiące PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Środki pieniężne	1	4
Zobowiązania z tytułu Funduszu	24	31
Saldo po skompensowaniu	(23)	(27)
	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Odписы na Fundusz w okresie obrotowym	402	347

15. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Zysk/ strata netto z działalności kontynuowanej	15 925	(4 315)
Zysk netto	15 925	(4 315)
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	15 925	(4 315)
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	16 650 649	16 650 649
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	16 650 649	16 650 649

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

16. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym Grupa nie wypłacała i nie deklarowała wypłaty dywidendy

17. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	108 275	122 409	4 560	235 244
Nabycia	-	404	8 597	9 001
Sprzedaż	-	(934)	-	(934)
Likwidacja	(5 317)	(6 761)	(591)	(12 669)
Transfer ze środków trwałych w budowie*	1 767	4 430	(6 492)	(295)
Transfer na aktywa przeznaczone do sprzedaży	(100)	-	-	(100)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>104 625</u>	<u>119 548</u>	<u>6 074</u>	<u>230 247</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	33 683	62 170	-	95 853
Odpis amortyzacyjny za okres	2 703	6 651	-	9 354
Sprzedaż	-	(800)	-	(800)
Likwidacja	(5 301)	(6 330)	-	(11 631)
Transfer na aktywa przeznaczone do sprzedaży	(85)	-	-	(85)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>31 000</u>	<u>61 691</u>	<u>-</u>	<u>92 691</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	74 592	60 239	4 560	139 391
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>73 625</u>	<u>57 857</u>	<u>6 074</u>	<u>137 556</u>

*transfer ze środków trwałych w budowie w kwocie 295 tys. zł dot. wartości niematerialnych.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	96 595	121 926	14 100	232 621
Nabycia	-	461	7 624	8 085
Sprzedaż	(66)	(1 380)	(495)	(1 941)
Likwidacja	(213)	(3 185)	-	(3 398)
Transfer ze środków trwałych w budowie*	11 959	4 587	(16 669)	(123)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>108 275</u>	<u>122 409</u>	<u>4 560</u>	<u>235 244</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2016 roku	31 287	60 013	-	91 300
Odpis amortyzacyjny za okres	2 637	6 121	-	8 758
Sprzedaż	(64)	(1 273)	-	(1 337)
Likwidacja	(177)	(2 691)	-	(2 868)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>33 683</u>	<u>62 170</u>	<u>-</u>	<u>95 853</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	65 308	61 913	14 100	141 321
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>74 592</u>	<u>60 239</u>	<u>4 560</u>	<u>139 391</u>

*transfer ze środków trwałych w budowie w kwocie 123 tys. zł dot. wartości niematerialnych.

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 2 080 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 2 505 tysięcy PLN). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Grunty i budynki o wartości bilansowej 27 291 tys. PLN objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 27).

Maszyny i urządzenia o wartości bilansowej 47 734 tys. PLN objęte są przewłaszczeniem ustanowionym w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 27).

18. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>31 grudnia 2017</i> <i>Wartość</i>	<i>31 grudnia 2016</i> <i>Wartość</i>
	<i>opłat wg harmonogramów</i>	<i>opłat wg harmonogramów</i>
W okresie 1 roku	691	715
W okresie od 1 do 5 lat	879	1 179
Powyżej 5 lat	-	-
Opłaty leasingowe ogółem	1 570	1 894
Minus koszty finansowe	(30)	(64)
	1 540	1 830

Wartość bieżąca opłat leasingowych, w tym:

Krótkoterminowe	673	682
Długoterminowe	867	1 148

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku warunkowe opłaty leasingowe ujęte jako koszt danego okresu obrotowego wyniosły 41 tys. zł (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku: 46 tys. zł).

19. Nieruchomości inwestycyjne

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	3 532	3 536
Zmiany stanu:	-	-
- zyski/ straty z tytułu wyceny wartości godziwej	(1 080)	-
- transfery do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(1 446)	-
- przekwalifikowanie ze środków trwałych	3	-
- pozostałe (sprzedaż)	(554)	(4)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	455	3 532

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 34 tys. PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku: 34 tys. PLN).

19.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa w związku z podpisaniem warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości w obniżyła wartość posiadanych nieruchomości inwestycyjnych o kwotę 1079 tys. PLN zgodnie z wartościami wynikającymi z umowy.

Nieruchomości inwestycyjne objęte warunkową umową sprzedaży zostały przeklasyfikowane do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

Wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego gruntu oszacowano w podejściu porównawczym, korygowania ceny średniej.

Wartość odtworzeniową budynków i budowli oszacowano na podstawie zamortyzowanego kosztu odtworzenia. W tym celu wykorzystano podejście kosztowe, metodę kosztów odtworzenia/zastąpienia, technikę wskaźnikową.

Hierarchię wyceny do wartości godziwej przedstawia poniższa tabela:

	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>Poziom</i>	<i>Poziom</i>	<i>Poziom</i>
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Budynki		-	-	2 496
Grunty				1 036
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>Poziom</i>	<i>Poziom</i>	<i>Poziom</i>
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Budynki		-	-	-
Grunty				455

20. Wartości niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Wartość firmy</i>	<i>Inne</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 994	143	-	2 622	5 759
Nabycia	-	-	-	295	295
Likwidacja	(2 994)	-	-	(3)	(2 997)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>-</u>	<u>143</u>	<u>-</u>	<u>2 914</u>	<u>3 057</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 121	39	-	2 201	4 361
Odpis amortyzacyjny za okres	298	104	-	53	455
Likwidacja	(2 419)	-	-	(1)	(2 420)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>-</u>	<u>143</u>	<u>-</u>	<u>2 253</u>	<u>2 396</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	<u>873</u>	<u>104</u>	<u>-</u>	<u>421</u>	<u>1 398</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>661</u>	<u>661</u>

¹ Wytworzone we własnym zakresie

² Nabyte

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Wartość firmy</i>	<i>Inne</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 994	143	8 157	2 339	13 633
Nabycia	-	-	-	303	303
Likwidacja	-	-	-	(1)	(1)
Odpis aktualizacyjny	-	-	(8157)	(19)	(8 176)
Inne zwiększenia/zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>2 994</u>	<u>143</u>	<u>-</u>	<u>2 622</u>	<u>5 759</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 821	39	-	2 036	3 896
Odpis amortyzacyjny za okres	300	-	-	166	466
Likwidacja	-	-	-	(1)	(1)
Odpis aktualizacyjny	-	-	-	-	-
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>2 121</u>	<u>39</u>	<u>-</u>	<u>2 201</u>	<u>4 361</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	<u>1 173</u>	<u>104</u>	<u>8 157</u>	<u>303</u>	<u>9 737</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>873</u>	<u>104</u>	<u>-</u>	<u>421</u>	<u>1 398</u>

¹ Wytworzone we własnym zakresie

² Nabyte

21. Pozostałe aktywa

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Pożyczki udzielone	779	779
Odpis aktualizujący wartość pożyczek	779	779
Kontrakty terminowe*	1 139	-
Wartość brutto udziałów	3 827	3 827
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	3 827	3 827
Odpis aktualizujący wartość udziałów**	3 827	3 827
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	3 827	3 827
Wartość netto udziałów	-	-
- krótkoterminowe	1 139	-
- długoterminowe	-	-

*Opisano w nocie 35.4

**Głównym udziałowcem podmiotu jest miasto Piekary Śląskie, działalność podmiotu nie jest nastawiona na zysk, co za tym idzie Grupa nie będzie w przyszłości czerpała korzyści z funkcjonowania PPT Ekopark co przesądziło o konieczności dokonania odpisu.

22. Świadczenia pracownicze

22.1. Świadczenia emerytalne

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy w wysokości dwunastokrotności najniższego wynagrodzenia. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2016</i>
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	1 677	1 808
Koszty wypłaconych świadczeń	(205)	(111)
Koszty bieżącego zatrudnienia	109	7
Koszty odsetek	40	31
Zyski/straty aktuarialne	259	(58)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	1 880	1 677
- krótkoterminowe	185	221
- długoterminowe	1 695	1 456

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Stopa dyskontowa (%)	3,25%	3,50%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,50%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,50%	3,50%

Wskaźnik rotacji pracowników (%)

wiek pracownika	do 30	31 – 40	41 – 50	51 – 60	61+ lat
prawdopodobieństwo rezygnacji	5.0%	4.0%	3.0%	2.0%	1.0%

Wzrost lub spadek o 1% przyjętych wskaźników nie wpłynie istotnie na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz całkowite dochody Grupy.

23. Zapasy

	<i>Stan na dzień</i> <i>31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień</i> <i>31 grudnia 2016</i>
Materiały (według ceny nabycia)	46 512	83 824
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	43 238	47 636
Produkty gotowe	33 699	28 304
Towary	5	1 650
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(3 488)	(4 491)
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	119 966	156 923

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Grupa zmniejszyła odpis aktualizujący wartość zapasów o kwotę (1 003) tys. PLN, co obniżyło koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów i koszty operacyjne.

W 2016 roku Grupa dokonała spisania wartości zapasów do wartości netto możliwej do odzyskania o kwotę 1 691 tys. PLN. Wartość utworzonego odpisu na zapasy zwiększyła koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Wszystkie zapasy do wysokości 75 000 tys. PLN (w 2016 roku: 55 000 tys. PLN) są przedmiotem zastawu rejestrowego na rzecz banku z tytułu zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym.

24. Krótkoterminowe należności oraz pozostałe aktywa niefinansowe

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	10 783	5 116
Należności z tytułu dostaw i usług (cesja faktoring)	48 789	45 584
Należności budżetowe*	11 297	7 460
Zaliczki na zapasy	-	541
Pozostałe należności	748	1 022
Należności ogółem (netto)	<u>71 617</u>	<u>59 723</u>
Odpis aktualizujący należności	<u>6 911</u>	<u>3 975</u>
Należności brutto	<u><u>78 528</u></u>	<u><u>63 698</u></u>

*w tym kwota 9 787 tys. zł dotyczy zwrotu podatku VAT.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 2 -75 dniowy termin płatności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 6 911 tys. PLN (2016: 3 975 tys. PLN) zostały uznane za wątpliwe i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	3 975	2 045
Zwiększenie	3 097	2 101
Wykorzystanie	46	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	115	171
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	<u><u>6 911</u></u>	<u><u>3 975</u></u>

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Razem	Nie- przetermi- nowane	Przeterminowane, lecz ściągane			
			< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	>180 dni
31 grudnia 2017	59 572	54 069	5 179	73	169	82
31 grudnia 2016	50 700	47 936	2 584	137	18	25

25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 27 564 tysiące PLN (31 grudnia 2016 roku: 15 767 tysiące PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	10 389	10 994
Lokaty krótkoterminowe	17 175	4 773
	<u>27 564</u>	<u>15 767</u>

26. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe

26.1. Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2017 r.

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe/ na okaziciela	14 759 929	6 347	Przekształcenie przeds. państwowego	12.12.1991	12.12.1991
B	zwykłe/ na okaziciela	1 800 000	774	Gotówka	12.11.2007	12.11.2007
E	zwykłe/ na okaziciela	56 700	24	Gotówka	13.12.2011	13.12.2011
F	zwykłe/ na okaziciela	34 020	15	Gotówka	14.02.2014	14.02.2014
Kapitał zakładowy, razem		16 650 649	7 160			

26.1.1 Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,43 PLN i zostały w pełni opłacone.

26.1.2 Prawa akcjonariuszy

Wszystkie akcje Orzeł Biały S.A. są akcjami na okaziciela, są równe i każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

26.1.3 Akcjonariusze o znaczącym udziale

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Stan na dzień 31 grudnia 2017		Stan na dzień 31 grudnia 2016	
		Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach	Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach
1	NEF Battery Holdings S.a.r.l.	10 082 388	60,55%	10 082 388	60,55%
2	OFE PZU „Złota Jesień”	1 864 850	11,20%	1 864 850	11,20%
3	ALTUS TFI S.A.	833 502	5,01%	-	-
4	Quercus TFI S.A.	-	-	836 052	5,02%
5	Akcjonariat rozproszony (pon. 5 %)	3 869 909	23,24%	3 867 359	23,23%
Ogółem		16 650 649	100,00%	16 650 649	100,00%

26.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Kapitał zapasowy		
Z podziału zysku	181 065	191 921
Z publicznej emisji akcji B	47 796	47 796
Z emisji akcji serii E	1 212	1 212
Wycena programu motywacyjnego	1 872	1 872
Razem	231 945	242 801
Pozostałe kapitały		
Aktualizacja wyceny nieruchomości	1 678	1 678
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	2 126	2 665
Wycena kontraktów terminowych (ołów)	359	(2 940)
Zabezpieczenia (waluta)	779	(5 080)
Zyski/ straty aktuarialne	(337)	(135)
Podatek odroczoney	(502)	805
Razem	4 103	(3007)
Pozostałe kapitały rezerwowe razem:	236 048	239 794

W pozycji pozostałych kapitałów rezerwowych Grupa prezentuje wartość nieodpłatnie otrzymanych praw wieczystego użytkowania gruntów. Kwoty te nie podlegają podziałowi to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

26.3. Niepodzielony zysk(strata) i ograniczenia w wypłacie dywidendy

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Zysk (strata) z lat ubiegłych	2 695	(3 969)
Zysk (strata) netto	15 925	(4 315)
	18 620	(8 284)
	18 620	(8 284)

27. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2017 r.

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
BGŻ BNP Paribas S.A. kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr WAR/2330/17/150/CB z dn. 05.06.2017 50 000,00 tys. Zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	11*	-	11*	cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, weksel własny in blanco umowa przewłaszczenia na zapasach magazynowych, zastaw rejestrowy na zapasach magazynowych, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, hipoteka umowna łączna - do kwoty 75 mln zł na prawie użytkowania nieruchomości Spółki położonych w Piekarach Śląskich
BGŻ BNP Paribas S.A. kredyt w rachunku bieżącym – walutowy Umowa nr WAR/2330/17/150/CB z dn.05.06.2017 1 000,00 tys. EUR oprocentowany EUROIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr 883/2013/00000242/00 z 3.06.2013r.Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 40 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	141**	-	141	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budynkach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 100 000 tys. zł
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym - walutowy – Umowa nr 883/2013/00000242/00 Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 z 20.06.2017 2 000 tys. EUR oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 4 13 768 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	2 083***	6 368	8 451**	
ING BANK ŚLĄSKI S.A. kredyt w rach. bieżącym 302008001000400/00 400 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy o świadczenia serwisu i utrzymania ruchu
ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0001984743838 500 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy, poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr 883/2013/00000242/00 z 3.06.2013r.Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 2 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	1 724	-	1 724	Wierzytelności z umowy o dostawę złomu zużytych akumulatorów kwasowo – ołowiowych i z umowy o świadczenie usługi procesu zaopatrzenia oraz weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.
	3 959	6 368	10 327	

* W tym naliczone odsetki 11 tys. PLN

**W tym naliczone prowizje 141 tys. PLN

*** w tym naliczone odsetki 18 tys. PLN

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Zaciągnięcie</i>	<i>Splata</i>	<i>memoriałowe odsetki i prowizje</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- kredyty w rachunkach bieżących	17 213	-	(15 489)	-	1 724
- pozostałe kredyty	25 355	17 509	(34 431)	-	8 433
- naliczone odsetki i prowizje	-	-	-	170	170
- pożyczki	6 746	-	(6 746)	-	-
Ogółem	49 314	17 509	(56 666)	170	10 327

W okresie sprawozdawczym Grupa spłaciła zgodnie z harmonogramem zobowiązania wynikające z kredytu inwestycyjnego w ING w kwocie 1 893 tys. PLN oraz z pożyczki NFOŚ w kwocie 6 746 tys. PLN.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2016 r.

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
mBANK S.A. kredyt odnawialny 11/107/15/Z/LI 15 000 tys. zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	15 029*	-	15 029	weksel in blanco, hipoteka umowna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
mBANK S.A. kredyt w rach. bieżącym 11/074/11/Z/VV 15 000 tys. zł oprocentowany WIBOR O/N+marża rynkowa	-	-	-	weksel in blanco, zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych w postaci zapasów materiałów, półfabrykatów, wyrobów gotowych i towarów, hipoteka umowna, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów oraz nieruchomości
ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym 883/2013/00000242/00 24 000 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	12 759	-	12 759	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł
ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym walutowy 883/2013/00000242/00 1 000 tys EUR oprocentowany EURIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł
ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 4	2 065	8 261	10 326	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

13 768 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa				kwoty 68 100 tys. zł
ING BANK SŁĄSKI S.A. kredyt w rach. bieżącym 302008001000400/00 400 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy o świadczenia serwisu i utrzymania ruchu
ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0001984743838 500 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy, poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.
BGŻ BNP PARIBAS kredyt w rach. bieżącym 2 500 tys. zł	2 458	-	2 458	-
ING Bank Śląski FT/883/212/00000017/00 kredyt w rach. bieżącym 2 000 tys. zł	1 996	-	1 996	-
	34 307	8 261	42 568	

*W tym naliczone prowizje 30 tys

Pożyczki otrzymane	krótko- terminowe	długo- terminowe	razem	Zabezpieczenia
NFOŚiGW 151/2012/W/n12/OZ-UP/P 26 985 tys. zł	6 746	-	6 746	weksel własny in blanco
	6 746	-	6 746	

*Naliczone prowizje

28. Rezerwy

28.1. Stan rezerw

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Rezerwy długoterminowe	13 462	12 895
- na świadczenia emerytalne i podobne	4 918	4 708
- pozostałe	8 544	8 187
Rezerwy krótkoterminowe	1 637	3 422
- na świadczenia emerytalne i podobne	894	3 137
- pozostałe	743	285
Rezerwy, razem	15 099	16 317

28.2. Zmiany stanu rezerw

ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- odprawy emerytalne i pośmiertne	1 778	221	4	32	1 963
- nagrody jubileuszowe	2 930	41	16	-	2 955
Ogółem	4 708	262	20	32	4 918

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- koszty rekultywacji	7 527	2 119	1 775	-	7 871
- koszty monitoringu składowisk odpadów	660	13	-	-	673
Ogółem	8 187	2 132	1 775	-	8 544

ZMIANA STANU KRÓTKOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- odprawy emerytalne	222	201	-	215	208
- nagrody jubileuszowe	302	175	-	259	218
- premie	2 339	211	424	1 915	211
- pozostałe	274	20	37	-	257
	3 137	607	461	2 389	894

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- rezerwa na audyty	60	120	-	115	65
- rezerwa na pozostałe zobowiązania	225	858	-	405	678
	285	978	-	520	743

Opis istotnych tytułów rezerw

Rezerwa na rekultywację

Grupa na mocy Ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007 nr 75 poz. 493) oraz Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. z 2013 nr 21 z późn. zm.) o odpadach zobligowana jest do rekultywacji użytkowanych terenów przemysłowych, w tym w szczególności składowisk odpadów poprzemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego.

Wartość rezerwy jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Wartość rezerwy nie jest dyskontowana.

Bazą do szacowania kosztów rezerwy są wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r w sprawie składowisk odpadów, w których podany jest m.in. sposób postępowania przy rekultywacji składowisk.

Przyjęta przez Grupę rezerwa na rekultywację zakładowych składowiska obejmuje koszty wykonania:

- warstwy ekranującej,
- izolacji syntetyczna (folia polietylenowa),
- warstwy drenażowej,
- wierzchniej warstwy ziemnej.

Wyliczone koszty rekultywacji składowiska uwzględniają wykonanie w/w warstw uszczelniających powierzchnię składowiska.

Koszty prowadzenia monitoringu wyliczono dla okresu 30 lat – okres liczony od zakończenia rekultywacji.

Rezerwa na odpisy emerytalne

Główne założenie aktuarialne przedstawiono w nocie 22

29. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

29.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Wobec jednostek powiązanych	-	-
Wobec jednostek pozostałych	41 929	38 060
	<hr/> 41 929	<hr/> 38 060
Zobowiązania finansowe		
Kontrakty terminowe	-	8020
Nabycie udziałów	202	2 070
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 570	1 894
	<hr/> 1 772	<hr/> 11 984
Razem	43 701	50 044
- krótkoterminowe	42 700	48 905
- długoterminowe	1 001	1 139
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14-dniowych.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane.

Zobowiązania z tytułu leasingu są oprocentowane i rozliczane zgodnie z umowami leasingu.

29.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	2 770	5 696
Podatek VAT	-	1 765
Podatek dochodowy od osób fizycznych	563	488
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 966	1 777
Podatek dochodowy od osób prawnych	-	1 175
Pozostałe	241	491
Inne zobowiązania niefinansowe	8 190	3 181
Opłaty za korzystanie ze środowiska	550	705
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 728	1 548
<i>Niewykorzystanych urlopów</i>	674	540
<i>Należne odprawy i odszkodowania</i>	-	-
Premie	2 563	-
Zobowiązania dotyczące zakupu środków trwałych	2 105	-
Inne	570	388
Razem	<u>10 960</u>	<u>8 877</u>
- krótkoterminowe	<u>10 960</u>	<u>8 877</u>
- długoterminowe	<u>-</u>	<u>-</u>

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

29.3. Rozliczenia międzyokresowe

	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:	18 797	17 661
Dotacji	18 179	17 586
- <i>POiG*</i>	9 741	10 109
- <i>Pozostałe</i>	8 438	7 477
Zaliczki, zadatki	618	75
Razem	<u>18 797</u>	<u>17 661</u>
- krótkoterminowe	<u>1 174</u>	<u>366</u>
- długoterminowe	<u>17 623</u>	<u>17 295</u>

* dotacja dot. programu Inwestycyjnego w ramach, którego zrealizowany został projekt Budowa Ośrodka Badawczo-Rozwojowego współfinansowany ze Środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POiG), 2007-2013.

Wartość godziwa dotacji została ujęta na koncie przychodów przyszłych okresów i jest na bieżąco rozliczana współmiernie do kosztów amortyzacji oddanych do użytkowania związanych z nią składników aktywów.

30. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowania sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	5 793	14 775
Podatek dochodowy rozliczony kompensatą	(3 595)	-
Pozaooperacyjne*	(360)	1 143
Dotacje rozliczane z amortyzacją	(835)	(542)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	1 003	15 376

* Pozycja obejmuje głównie zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych.

W przepływach z działalności finansowej w pozycji inne Grupa zaprezentowała głównie wydatki z tytułu leasingu.

31. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia

31.1. Zobowiązania warunkowe

Gwarancje udzielone spółce - stan na 31.12.2017

Udzielający	Opis	Termin zakończenia	Kwota
ING Bank Śląski S.A.	Linia gwarancyjna w ramach Linii wielocelowej	31.08.2018	2 580 tys. PLN
mBank SA	Gwarancja bankowa	31.05.2019	2 580 tys. PLN

Ponadto Emitent w ramach umowy Standardowej zawartej z ING Bank Śląski S.A. uzyskał w dniu 04.04.2018r. kolejną gwarancję bankową na rzecz Głównego Inspektora Ochrony Środowiska tytułem zabezpieczenia kosztów utylizacji odpadów pochodzących z importu, w wysokości 2.580 tys. PLN z terminem jej obowiązywania od 1.04.2018r. do 31.03.2020r.

31.2. Zabezpieczenia

Weksle wydane przez Orzeł Biały S.A. - stan na 31.12.2017 r.

	ilość	
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty pożyczki 26 985 tys. PLN wraz z odsetkami
ING Commercial Finance S.A.	2	2 weksle in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 150/2015 wraz z należnymi odsetkami
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie umowy o limit nr 11/073/11/L/UR / kwota limitu 15 000 tys. PLN/ (FX)
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie bankowej gwarancji płatności nr 11061KPA17 2 580 tys. PLN
BGŻBNP Paribas S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty Wielocelowej linii kredytowej premium nr WAR/2330/17/150/CB 50 000 tys. PLN
BGŻBNP Paribas S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty Umowy Ramowej dotyczącej transakcji Walutowych i Pochodnych
BGŻBNP Paribas Faktoring Sp.z o.o.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty Umowy Faktoringowej nr 2071/05/2017 50 000tys.PLN
Ministerstwo Gospodarki	1	in blanco do kwoty udzielonego dofinansowania tj. 14 387 tys. PLN oraz ewentualne odsetki od zaległości

W okresie sprawozdawczym mBank SA zwrócił weksle stanowiące zabezpieczenie dla zakończonych w dniu 08.06.2017r. kredytu w rachunku bieżącym 11/074/11/Z/VV oraz kredytu odnawialnego 11/107/15/Z/LI. Dodatkowo, mFaktoring SA również zwrócił weksel in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. zawartej Umowy faktoringu nr 53/2015.

Wykaz weksli wydanych przez Orzeł Biały S.A. stan na 31.12.2016 r.

	ilość	
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty 230 tys. EUR /wyplaconej w PLN/ na zabezpieczenie Norweskiego Mechanizmu Finansowego
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty pożyczki 26 985 tys. zł wraz z odsetkami
DEUTSCHE BANK S.A.	1	In blanco na zabezpieczenie umowy ramowej NRB/2010060126 (limit skarbowy 2 450 tys. USD)
ING Commercial Finance S.A.	2	2 weksle in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 150/2015 wraz z należnymi odsetkami
mFaktoring S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 53/2015 wraz z należnymi odsetkami
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie umowy o limit nr 11/073/11/L/UR / kwota limitu 15 000 tys. zł/
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym 11/074/11/Z/VV / 15 000 tys. zł/
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytu odnawialnego 11/107/15/Z/LI / 15 000 tys. zł/

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytu obrotowego 11/087/15/Z/OB / 25 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie gwarancji bankowej umowa z dnia 19.02.2014 r do kwoty 4 365 tys. zł /
Ministerstwo Gospodarki	1	in blanco do kwoty udzielonego dofinansowania tj 14 387 tys. zł oraz ewentualne odsetki od zaległości

W okresie roku 2016 mBank zwrócił weksel stanowiący zabezpieczenie dla zakończonej i zwróconej w dniu 8.12.2015r. gwarancji bankowej.

31.3. Sprawy sądowe

W dniu 26 marca 2018 roku zostało otrzymane zawiadomienie od Syndyka masy upadłościowej Orzeł Surowce Sp. z o.o., iż postanowieniem z dnia 26 marca 2018 roku Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach Wydział X Gospodarczy, ogłosił upadłość spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu niejawnym. W dniu 03 kwietnia 2018 roku zostało złożone zażalenie na postanowienie Sądu o ogłoszeniu upadłości spółki Orzeł Surowce.

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania według wiedzy Grupy nie miały miejsca inne istotne postępowania toczące się przed Sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub administracji publicznej, w zakresie:

- postępowania dotyczącego zobowiązań albo wierzytelności jednostki, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy
- dwu lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

31.4. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Na dzień bilansowy nie toczyły się żadne postępowania ani kontrole podatkowe w stosunku do Grupy.

32. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Zestawienie transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017

	Należności	Zobowiązania	Sprzedaż	Zakupy
	Spółki stowarzyszone i inne			
EKOPARK	-	-	15	2

32.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządów oraz członkom Rady Nadzorczych Grupy

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Zarząd Grupy		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	3 600	3 886
Nagrody jubileuszowe		
Świadczenia po okresie zatrudnienia		
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	180
Świadczenia pracownicze w formie akcji		
Rady Nadzorcze Grupy		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	201	319
Razem	3 801	4 385

33. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i dnia 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Podmiot	Pricewaterhouse Coopers Sp. z o.o. (PwC)	Pricewaterhouse Coopers Sp. z o.o. (PwC)
Rodzaj usługi:		
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	148	148
- przegląd półroczny	55	55
- badanie	93	93
Usługi doradztwa podatkowego	-	146
Pozostałe usługi	-	7
Razem:	148	301

Wynagrodzenie nie obejmuje usług świadczonych na rzecz innych spółek Grupy

34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Podstawowe czynniki ryzyka rynkowego, które są istotne z punktu widzenia Grupy i mogą wpłynąć na jej wynik finansowy to:

- ryzyko zmian notowań ołowiu na LME
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z rodzajów tych ryzyk – zasady te zostały omówione w skrócie poniżej.

Do podstawowych celów zarządzania ryzykiem finansowym Grupy należy:

- eliminowanie ujemnych skutków negatywnych zmian notowań ołowiu i kursu USD/PLN
- zapewnienie płynności finansowej.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych oraz walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Grupa weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Wielkość tego ryzyka w okresie została przedstawiona w nocie 36.1. Zasady rachunkowości Grupy dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 10.15.

34.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa posiada nadwyżkę środków finansowych lub korzysta z finansowania zewnętrznego poprzez kredyty bankowe. Oprocentowanie lokat i kredytów bankowych uzależnione jest od stóp procentowych na rynku międzybankowym takich jak WIBOR i LIBOR. W związku z powyższym Grupa narażona jest na ryzyko zmiany stóp procentowych, co może wpłynąć na zwiększenie kosztów zaciąganych kredytów.

Analiza ryzyka stopy procentowej

31 grudnia 2017 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	tysiące PLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	4 002	WIBOR 1M + marża	(40)	40
Środki pieniężne	10 389	0%	0	0
Lokaty	17 175	wg tabeli banku	172	(172)
RAZEM	31 566		132	(132)

31 grudnia 2016 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	tysiące PLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	42 568	WIBOR 1M + marża	(426)	426
Środki pieniężne	10 994	0%	0	0
Lokaty	4 773	wg tabeli banku	5	(5)
RAZEM	58 335		(421)	421

34.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę dominującą sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Okolo 97 % zawarty przez grupę transakcji sprzedaży jest kalkulowana w oparciu o notowania LME wyrażone w walucie innej niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży.

Grupa stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

W związku z ryzykiem notowań ołowiu na LME i faktem, że ołów na LME wyceniany jest w USD, Grupa jest w podobny sposób narażona na ryzyko niekorzystnych zmian kursu USD/PLN. Grupa stosuje politykę zabezpieczenia się przed tym ryzykiem na zasadach opisanych powyżej. Głównym celem jest zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. W 2013 r. Grupa rozpoczęła zabezpieczanie kursów EUR związanych z odroczone terminami płatności za faktury dla odbiorców ołowiu płacących w tej walucie. Zabezpieczenie to odbywa się za pomocą zwykłych forwardów na okres zbieżny z okresem płatności za te faktury.

Wpływ na poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczonym) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	779	(5 080)
zobowiązania finansowe	-	5 080
aktywa finansowe	779	
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	1 375	(962)

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjne i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 02.03.2018 wycenione na kwotę 779 tys. PLN

34.3. Ryzyko cen towarów

Ryzyko zmian notowań ołowiu na LME

Grupa, ze względu na charakter swojej działalności, całość swojej sprzedaży opiera na notowaniach ołowiu na LME. Również ceny zakupu surowców pośrednio lub bezpośrednio wyznaczone są w oparciu o te notowania. Ze względu na wielkość zapasów surowców, produkcji w toku oraz wyrobów gotowych w Grupie (stosunkowo duży cykl obrotu zapasami) istnieje realne ryzyko negatywnych zmian notowań ołowiu na LME występujące między datą zakupu surowca i datą sprzedaży ołowiu z niego wytworzonego. W celu ograniczenia tego ryzyka Grupa w końcu roku 2006 przyjęła i w 2016 roku zaktualizowała „Strategię i procedury zabezpieczenia się od ryzyka zmian notowań na LME w Orzeł Biały S.A.”.

Zgodnie z tą strategią Grupa stosuje metodę zabezpieczania przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. Podstawowym instrumentem zabezpieczającym są transakcje typu futures. Wpływ na poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczonym) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	359	(2 940)
zobowiązania finansowe	-	2 940
aktywa finansowe	359	
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	(16 777)	(16 155)

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 04.04.2018r. wyceniane na kwotę 24 tys.USD oraz 277 tys.PLN, a po przeliczeniu na PLN wartość 359 tys. PLN

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

34.4. Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego istotnego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując, jaki wpływ na wynik finansowy netto i kapitał własny miałyby potencjalne możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych. Wykazany wpływ nie uwzględnia wpływu podatków. Za potencjalne możliwe zmiany cen i kursów zostały przyjęte zmiany cen i kursów o +/- 10% w stosunku do kursów wykorzystywanych do wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej na dzień bilansowy.

kurs dolara na dzień **31 grudnia 2017r.** = 3,4813

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	59 007	50	5	-	(5)	-
Środki pieniężne	27 564	6	1	-	(1)	-
Zobowiązania	(41 930)	(2 054)	(205)	-	205	-
RAZEM		(1 998)	(199)	-	199	-

kurs euro na dzień **31 grudnia 2017r.** = 4,1709

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			EUR / PLN			
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	59 007	33 564	3 356	-	(3 356)	-
Środki pieniężne	27 564	7 889	789	-	(789)	-
Zobowiązania	(41 930)	(18 113)	(1 811)	-	1 811	-
RAZEM		23 340	2 334	-	(2 334)	-

kurs dolara na dzień **31 grudnia 2016r.** = 4,1793

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	50 700	-	-	-	-	-
Środki pieniężne	15 767	2 280	228	-	(228)	228
Zobowiązania	(38 183)	(2 741)	(548)	-	548	(548)
RAZEM		(461)	(320)	-	320	(320)

kurs euro na dzień **31 grudnia 2016r.** = 4,4240

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			EUR / PLN			
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	50 700	32 317	3 232	-	(3 232)	-
Środki pieniężne	15 767	6 740	674	-	(674)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(38 183)	(10 990)	(1 099)	-	1 099	-
RAZEM		28 067	2 807	-	(2 807)	-

34.5. Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, ustalaniu limitów kredytowych oraz ubezpieczaniu należności narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Koncentracja ryzyka kredytowego w Spółce związana jest z terminami płatności przyznawanymi kluczowym odbiorcom, których obroty przekraczają 10% przychodów Grupy (informacja w notce 12.2). Pomimo koncentracji ryzyka, ze względu na wieloletnie doświadczenia we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

Grupa alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych. Wszystkie podmioty, którym Grupa powierza środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, należące do europejskich instytucji finansowych posiadających rating na poziomie najwyższym, średniowysokim i średnim, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Grupa na bieżąco monitoruje ryzyko kredytowe z tego tytułu poprzez bieżącą weryfikację kondycji finansowej.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

34.6. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, faktoring, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

<i>31 grudnia 2017 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	10 327	2 926	1 033	2 065	4 303
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	41 930	41 930	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	1 569	372	313	546	338

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

<i>31 grudnia 2016 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	42 314	36 647	4 406	2 065	6 196
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	38 183	38 183	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	8 020	8 020	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	1 894	379	336	549	630

35. Instrumenty finansowe

35.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartości godziwe wszystkich instrumentów finansowych Grupy są zbliżone do wartości bilansowych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

35.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/(straty) z tytułu wyceny	Pozostałe (głównie prowizje)	Razem
Aktywa finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	PiN	(97)	18	-	-	-	(79)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	6	(1 831)	-	-	-	(1 825)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGp WF	5	2 737	-	-	-	2 742
Zobowiązania finansowe							
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFWgZK	1 540	-	(3)	-	971	2508
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFWgZK	221	-	-	-	-	221
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFWgZK	1 293	-	-	-	971	2 264
- pozostałe - krótkoterminowe	PZFWgZK	26	-	(3)	-	-	23
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFWgZK	62	-	-	-	-	62
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	PZFWgZK	62	-	-	-	-	62
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFWgZK	634	32	-	-	220	886
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	PZFWgZK	143	-	-	-	3	146
Razem		(2 465)	892	3	-	(1 194)	(2 764)

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016	<i>Kategoria zgodnie z MSR 39</i>	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Razem</i>
Aktywa finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	PiN	1	14		-	9	24
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	6	749		-	23	778
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGp WF	23	(525)	-	-	-	(502)
Zobowiązania finansowe							
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFWgZK	1 096	10	-	-	1 768	2 874
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFWgZK	288		-	-		288
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFWgZK	456	-	-	-	698	1 154
- pozostałe - krótkoterminowe	PZFWgZK	352	10	-	-	1 070	1 432
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFWgZK	494	(73)	-	-	155	576
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		63	-	-			63
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFWgZK	314	(73)	-	-	155	396
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	PZFWgZK	117	-	-	-	-	117
Razem		(1 560)	300	-	-	(1 890)	(3 150)

35.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie zmienne

<i>31 grudnia 2017 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	10 327	2 926	1 033	2 065	4 303
Inne zobowiązania finansowe	1 569	372	313	546	338

<i>31 grudnia 2016 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	42 568	33 274	1 033	2 065	6 196
Inne zobowiązania finansowe	1 894	379	336	549	630

Oprocentowanie stałe

<i>31 grudnia 2017 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu pożyczek	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-

<i>31 grudnia 2016 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	6 746	3 373	3 373	-	-
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności / wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

35.4. Zabezpieczenia

Grupa stosuje uregulowania rachunkowości zabezpieczeń w ramach ryzyka walutowego oraz ryzyka cen ołowiu. Na dzień bilansowy Grupa rozpoznała w kapitałach własnych zysk w kwocie 779 tys. PLN (w 2016 roku stratę: 5 080 tys. PLN) z tytułu wyceny zabezpieczających transakcji walutowych oraz zysk w wysokości 359 tys. PLN (w 2016 roku stratę: 2 940 tys. PLN) z tytułu wyceny transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu zakupu i sprzedaży ołowiu.

Efektywność transakcji zabezpieczających jest na bieżąco mierzona i nie występują zabezpieczenia nieefektywne, których wynik powinien być rozpoznany w rachunku wyników.

35.4.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjne i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 02.03.2018 r. wycenione na kwotę 779 tys. PLN.

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 04.04.2018r. wyceniane na kwotę 24 tys.USD oraz 277 tys.PLN, a po przeliczeniu na PLN wartość 359 tys. PLN

Instrument	Waluta	wartość nominalna w walucie (w tys.)	wartość nominalna (w tys. PLN)	Wycena (w tys. PLN)
Futures towary (AMT)	USD	10 000	34 812	83
Futures towary (AMT+Banki)	PLN	70 755	70 755	277
Forward syntetyczny (transakcje opcyjne)	USD	6 468	22 517	361
Forward	EUR	9 192	38 340	418

Wartość godziwa zgodnie z poziomem 2 hierarchii wartości godziwej dla potrzeb ujawnień powyższych kontraktów kształtowała się następująco:

	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
<i>Kontrakty walutowe typu opcje i futures towarowe</i>	-	-	-	-
Wartość godziwa	721	-	-	8 155
<i>Kontrakty walutowe typu forward</i>	-	-	-	-
Wartość godziwa	418	-	135	-

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej

35.4.2 Zabezpieczenie wartości godziwej

Nie wystąpiły.

36. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych, który jest liczony jako stosunek zobowiązań ogółem do sumy kapitałów. Do zobowiązań Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania (bez rezerw i rozliczeń międzyokresowych). Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Grupy.

		j.m.	2017 r.	2016 r.
Wskaźnik zadłużenia kap. wł.	<u>zobowiązania ogółem</u> kapitały własne	wsk.	0,32	0,53

37. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2016</i>
Kadra menadżerska	39	44
Kierownicy liniowi (mistrzowie, st. mistrzowie)	49	43
Pracownicy administracyjni	68	60
Pracownicy fizyczni	260	249
Razem	<u>416</u>	<u>396</u>

38. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 26.03.2018 roku jednostka dominująca otrzymała zawiadomienie od Syndyka masy upadłościowej Orzeł Surowce Sp. z o.o., iż postanowieniem z dnia 26 marca 2018 roku Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach Wydział X Gospodarczy, ogłosił upadłość spółki zależnej Orzeł Surowce sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu (spółka zależna Emitenta), po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu niejawnym, z wniosku wierzycieli Pawła Sidora prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Eco Consulting Paweł Sidor z siedzibą w Warszawie oraz Cook & Marshall Investments Polska Spółka z o.o. z siedzibą w Poznaniu. Postanowienie jest skuteczne i wykonalne z dniem jego wydania.

W odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr. 10 Spółka dominująca od dnia postanowienia Sądu o upadłości Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. tj. 26.03.2018 r., utraciła kontrolę nad tą

Spółką i jej Spółkami córkami tj. Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. oraz Speedmar sp. z o.o. Mając na uwadze, że zdarzenie nastąpiło po dniu bilansowym, powyższe zdarzenie nie ma istotnego wpływu na sprawozdania finansowe za 2017 r.

W ocenie Zarządu, postanowienie Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach Wydział X Gospodarczy, o ogłoszeniu upadłości Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. jest bezzasadne ponieważ Orzeł Surowce sp. z o.o. na bieżąco reguluje swoje wymagalne zobowiązania pieniężne i brak jest zagrożenia utraty zdolności do wykonywania tych zobowiązań. Wnioskodawcy nie wykazali jakichkolwiek przesłanek ogłoszenia upadłości Spółki Orzeł Surowce. Ponadto w dniu 18.01.2018 roku Spółka dokonała podwyższenia kapitału zakładowego Orzeł Surowce o kwotę 100 tys. PLN oraz kapitału zapasowego o kwotę 2.200 tys. PLN.

W dniu 3.04.2018 r. Spółka Orzeł Surowce sp. z o.o. w upadłości wniosła zażalenie na całość przedmiotowego postanowienia oraz w dniu 06.04.2018 r. złożyła wniosek o wstrzymanie likwidacji do czasu rozpoznania zażalenia przez Sąd Okręgowy.